

Asia: VN/32974/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi perusopetuslain muuttamisesta ja siihen liittyvistä laeista

Lausunnonantajan lausunto

Onko oppimisen ja koulunkäynnin tuen kokonaisuudistus tarpeellinen?

Oppimisen ja koulunkäynnin tuen uudistus on tarpeellinen.

Onko oppimisen ja koulunkäynnin tuelle määritelty kokonaisrakenne tarkoituksenmukainen?

Luonnoksessa esitetyllä tavalla uudistuksessa ei tule selvästi esille näkökulma yhtenäisestä koulutuspolusta alkaen varhaiskasvatuksesta ja siirtyen esi- ja perusopetuksen kautta toiselle asteelle. Yhteneväinen käsitteistö ja tuen malli koulutuksen eri portailla auttaisi kaikkia toimijoita hahmottamaan tukeen liittyviä asioita ja yhtenäistämään kasvatuksen ja koulutuksen jatkumoa kokonaisvaltaisesti varhaiskasvatuksesta perusopetuksen kautta toiselle asteelle.

Yleisen ja tehostetun tuen raja on ollut epämääräinen. Moniammatillinen käsittely omine erillisine asiakirjoineen oppilashuollon edustuksen kanssa aina kun oppilas siirtyy tuen portaalta toiselle hidastaa asioiden käsittelyä etenkin silloin kun asia olisi voitu ratkaista pedagogisin keinoin.

Tuen portaita on nyt kolme, mutta portaissa on silti ”neljä pykälää” (1. yleinen tuki, 2. tehostettu tuki, 3. erityinen tuki ja 4. vaativa erityinen tuki). Selkeyttämisen tarve on ilmeinen.

Onko ennakoivia tukitoimia koskevat sääntelyehdotukset tarkoituksenmukaisia?

-

Onko oppilaskohtaisia tukitoimia koskevat sääntelyehdotukset tarkoituksenmukaisia?

-

Onko tuen asiakirjoja ja hallintopäätöstä koskevat sääntelyehdotukset tarkoituksenmukaisia?

Nykyisellään kirjataan paljon päällekkäisiä asioita eri asiakirjoihin. Sääntelyehdotukset ovat tarkoituksenmukaisia, mutta niitä tulisi vielä tarkastella uudelleen.

Onko teillä täydennettävää esityksen vaikutusarvioihin?

-

Onko teillä parannusehdotuksia esitysluonnokseen?

Nuorten Ystävät ehdottaa OPH:n laadittavaksi kaikkia opetuksen järjestäjiä varten seuraavat asiat:

- käsitteistön tarkka määrittely ja selkeyttäminen
- yhtenäiset tuen ja päätösten lomakkeet.

Lakiluonnokseen liittyy oleellisesti käsitteenä inklusio ja inklusiivisuus. Käsitteen tarkka määrittely on lakiuudistuksen yhteydessä tarpeen. Inklusio ymmärretään nykyisellään usein kapeasti vain tuen ja opetuksen toteutuspaikkaan liittyvänä asiana, mikä on ohjannut opetuksen järjestämistä ja tuen järjestämistä.

Inklusiossa koulusta puhuttaessa tulisi olla kyse lasten ja nuorten oppimisen esteiden ehkäisystä, vähentämisestä ja poistamisesta sekä kokemuksesta olla hyväksytty ja arvostettu omana itsenään. Inklusio ei estä opetuksen ja tuen toteuttamista esimerkiksi pienryhmässä, erityisryhmässä tai erityiskoulussa silloin, kun se on lapsen edun mukaista. Inklusiota voi tapahtua myös suhteessa yhteiskuntaan ja sen palveluihin, ei pelkästään koulun sisällä.

Perusopetuslain muuttamisen yhteydessä olisi tarpeen poistaa rajoitteet vammaisten lasten yhdenvertaisten sivistyksellisten oikeuksien toteutumiseksi. Uudistuksen tulisi tukea vammaisten oppilaiden perusopetuksesta huolehtimista sellaisissa toimintaympäristöissä, jossa he kykenevät opetusta saamaan. Vaikeimmin vammaisille oppilaille tulisi säilyttää mahdollisuus perusopetuksen myöhäisemmälle aloittamiselle.

Oppilaiden oikeutta lähikouluunsa tulisi arvioida lapsen oman edun pohjalta, mutta myös sen pohjalta, että muilla oppilailla on oikeus turvalliseen ja rauhalliseen kouluympäristöön. Mikäli opetusta ei voida järjestää riittävän tuetusti omassa lähikoulussa, tulee oppilaalla olla oikeus tuetumpaan opetukseen muussa koulussa.

Voit jättää kommentit lausuntoon myös liitteenä

[OKM oppimisen ja koulunkäynnin tuki 18062024.pdf](#)

Laine Kimmo
Nuorten Ystävät ry